

5. 09. 2022

Spominčina - glasilo Slovenskega združenja za

Stran/Termin: 14

Naslov: CELOVITA OBRAVNAVA DEMENCE V LOKALNIH

Naklada: 21.000,00

Avtor: David Krivec

Površina/Trajanje: 596,93

Rubrika/Oddaja: PROJEKTI

Žanr: POROČILO

Gesla: MAŠA JAZBEC

CELOVITA OBRAVNAVA DEMENCE V LOKALNIH OKOLJIH

Program Celovita obravnava demence v lokalnih okoljih, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje, ima za cilj v pilotnih okoljih oblikovati celovito, pregledno in kakovostno oskrbo oseb z demenco. Ker se bo program izvajal v pilotnih okoljih v različnih regijah, pričakujemo, da bo izkazane dobre prakse možno uporabiti za celotno Slovenijo.

Piše: David Krivec

Cilji programa Celovita obravnava demence v lokalnih okoljih so:

- spremljanje in nadgradnja aktivnosti v lokalnih demenci prijaznih okoljih,
- oblikovanje programskih vsebin za usposabljanje posameznih ciljnih skupin s preverjanjem njihove učinkovitosti v praksi,
- strokovna podpora svojcem in osebam z demenco.

Za doseganje navedenih ciljev v programu izvajamo analizo javno-zdravstvenih in socialnih razmer v pilotnih okoljih in k sodelovanju v oblikovanih dejavnostih vabimo različne deležnike v lokalni skupnosti. Skupaj z udeleženci razvijamo modularne programe usposabljanj ter predavanja za širšo lokalno skupnost. Glavne dejavnosti so delavnice, srečanja, predavanja in usposabljanja, ki jih bomo zaključili s kulturnim dogodkom, na katerem bodo lahko usposobljeni udeleženci iz ciljnih skupin sodelovali pri predstavitvi rezultatov. Ciljne skupine, ki jih vključujemo v program, so osebe z demenco oz. osebe s povečanim tveganjem za razvoj kognitivnega upada, njihovi svojci in oskrbovalci, prostovoljci za izvajanje družabništva, strokovni delavci in sodelavci s področja zdravstva in socialnega varstva ter širša skupnost (uslužbenci javnih storitev in drugi člani skupnosti). Program torej namenja pozornost celoviti obravnavi demence v lokalnih okoljih. Izvajalci programa skupaj z udeleženci razvijamo inovativna okolja, ki bodo vključevala obstoječe aktivnosti v loka-

lnih okoljih, jih nadgradila ter povezala v demenci prijazno družbo. V okviru pilotnih okolij z udeleženci sooblikujemo tematike, ki jih izvajamo z dokazano učinkovitimi in inovativnimi pristopi, razvitimi v okviru evropski projektov. Tematike bomo vključili v spletne učilnice, ki bodo po koncu programa brezplačno dostopne uporabnikom. Vsaka od ciljnih skupin bo lahko dostopala do vsebin v učilnicah po celotnem območju Slovenije. Obenem bodo usposobljeni širili znanje in dobre prakse tudi med uporabniki, ki spletnih orodij ne uporabljajo. Po izteku programa pričakujemo usposobljenost oseb v lokalni skupnosti, s čimer zagotovimo trajnost in razvoj/ohranjanje demenci prijazne družbe na lokalni ravni. V okviru programa aktivnosti potekajo intenzivno, izvedli smo raziskavo o življenju oseb z demenco in potrebah družin, diagnoze lokalnih skupnosti v štirih pilotnih okoljih in več dogodkov v lokalnih skupnostih, na katerih so sodelovali vsi pomembni deležniki, ki lahko prispevajo k čim bolj kakovostni obravnavi demence.

Tako smo izvedli dogodek v Murski Soboti, kjer smo maja letos s partnerjem Domom starejših Rakičan organizirali strokovni posvet. Na začetku posveta je prisotne nagovoril direktor DS Rakičan Zoran Hobljaj, nato je David Krivec predstavil program, namen, cilje, dejavnosti programa in pričakovane rezultate. Sledilo je predavanje Carmen Rajer o integrirani oskrbi oseb z demenco in razmerah v času epidemije COVID-19 ter predavanje

dr. Zdenke Čebašek Travnik o družinskih skrivnostih in demenci, ob katerem se je dotaknila problematike nasilja, zanemarjanja in postavitve osebe pod skrbništvo. Predavanjem je sledil interaktivni del z udeleženci, ki je vključeval delavnico o delovanju možganov in kognitivnih funkcijah, delavnice za ohranjanje samostojnosti oseb z demenco ter delavnice namenjene krepitvi kakovostne oskrbe oseb z demenco v domačem okolju.

Junija je partner Dom upokojevcev Franc Salamon v Trbovljah pripravil strokovni posvet, na katerem je udeležence nagovorila podžupanja Trbovelj Maja Krajnik, program in njegove aktivnosti so predstavili Danica Hren, direktorica DUFŠ Trbovlje, Štefanija L. Zlobec, predsednica Združenja Spominčica, in David Krivec. Sledil je kulturni program, na katerem so poleg učencev OŠ Tončka Čeč sodelovali tudi stanovalci doma starejših iz Trbovelj z Žoga bandom in glasbeno skupino Nohših. V strokovnem delu je prof. dr. Zvezdan Pirtošek spregovoril o demenci, kakšna je razlika med njo in pozabljenostjo, kako lahko olajšamo staranje in kako pomagamo bolniku z demenco ter o spremembah življenjskega sloga, s katerimi lahko zmanjšamo tveganje za demenco. Dr. Maša Jazbec Mikkell in Tina Zadravec, dipl. dt., sta predstavili izkušnje in izsledke raziskave o uporabi humanoidnega robota pri osebah z demenco in brez nje. Robotka Eva je bila na posvetu in je predstavila, kako lahko pomaga pri ohranjanju gibljivosti in socialnih veščin s pripovedovanjem zgodb. V zaključku smo z udeleženci izvedli delavnice, katerih namen je bil predstavitev aktivnosti, s katerimi lahko izboljšamo kakovost življenja oseb z demenco in njihovim svojcem v domačem okolju. Na mednarodni konferenci V ritmu človeških možganov, ki je potekala

meseca junija v Cankarjevem domu, je bila programu Celovita obravnava demence v lokalnih okoljih namenjena posebna sekcija z okroglo mizo, na kateri so sodelovali doc. dr. Milica Gregorič Kramberger, Univerzitetni klinični center Ljubljana, dr. Božidar

Voljč, Inštitut Emonicum, David Krivec, generalni sekretar, Spominčina Alzheimer Slovenija, Marija Sajovic in Tina Zadavec, Dom upokojencev Franc Salamon Trbovlje, Urša Mršnik in Katarina Davidović, DEOS – Dom starejših Notranje Gorice.

PRIČAKOVANI REZULTATI PROGRAMA CELOVITA OBRAVNAVA DEMENCE V LOKALNIH OKOLJIH:

- 1.** Boljša zdravstvena pismenost in zmanjšanje stigme demence in inkontinence.
- 2.** Boljša kakovost življenja oseb z demenco in njihovih svojcev oziroma oskrbovalcev. Z inovativnimi pristopi na delavnicah opolnomočene osebe s kognitivnimi težavami in osebe z demenco, da bodo lahko tudi sami oz. ob pomoči svojca, prostovoljca, oskrbovalca krepili sposobnosti in ohranjali samostojnost. Družinski člani ob skrbi za bližnjega s kronično boleznijo pogosto doživljajo stres. Največjo težavo predstavlja zatiranje konfliktov ali zanikanje negativnih občutij, ki se pojavijo ob dolgoletni skrbi za osebo. Svojci bodo opolnomočeni in bolje vključeni v skupnost.
- 3.** Usposobljeni svojci in oskrbovalci za oskrbo osebe z demenco v domačem okolju. Oskrba demence in njena kakovost v razvitem stadiju bolezni nista odvisna od osebe z demenco, temveč v celoti od oskrbovalcev, oni so tudi tisti, ki vzdržujejo človeško dostojanstvo osebe z demenco in etični odnos tako do njih kot na lastno sprejemanje vseh težav, ki so jim v oskrbi izpostavljeni. V predlaganem projektu se jim zato namenja veliko izobraževalnih in podpornih aktivnosti.
- 4.** Boljše prepoznavanje dejavnikov tveganja za demenco v širši populaciji.
- 5.** Dostopnost in krepitev pomoči družin, ki živijo z demenco.